

CR

53

2016

IMATGES DE SANT ANTONI ABAD I SANT LLORENÇ
Parròquia de la Galera

Publicació de Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Tortosa

CR

Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny - Tortosa
Diputació de Tarragona
Conservació i restauració de béns culturals
del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

DESCRIPCIÓ I ESTAT DE CONSERVACIÓ

Imatge de sant Antoni després de la restauració

Imatge de sant Llorenç després de la restauració

Les dues imatges representen sant Antoni Abad i sant Llorenç, amb els seus atributs característics, la figura d'un porc i una graella, respectivament. Són obres que pertanyen a la dècada dels anys quaranta del segle XX. Amiden 120 x 50 cm. El material de suport d'ambdues obres és guix policromat amb una base de fusta, també pintada, on es recolzen les figures.

Es tracta d'imatges religioses seriades, realitzades mitjançant motlles, una tècnica de producció que va abaratir els costos i va facilitar la compra de noves imatges, per part de la majoria d'esglésies, després de la seva quasi total desaparició, a conseqüència dels esdeveniments de la Guerra Civil espanyola de 1936-39.

Els dos sants presentaven un bon estat de conservació, malgrat petites alteracions normals per l'ús i les condicions ambientals pròpies d'un recinte eclesiàstic. En ambdues imatges, destacava la presència d'una capa general lleu de brutícia i petites esquerdes a la part inferior, en el cas de sant Llorenç, i a la base, en la imatge de sant Antoni.

També hi havia pèrdues i trencaments del suport de fusta de la graella de sant Llorenç i petits aixecaments i pèrdues de pintura a la part superior de la figura de sant Antoni.

INTERVENCIONS DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

El procés de conservació i restauració s'inicià amb la fixació de la policromia de sant Antoni per mitjà de cola orgànica (cola de conill). Després es va netejar en sec la capa pictòrica de les dues imatges, emprant goma d'esborrar.

Es va reconstruir la petita pèrdua de la graella de sant Llorenç amb fusta i es va pintar amb una tonalitat semblant a la resta. A les parts que presentaven moviment, els van aplicar adhesiu vinílic.

Les pèrdues de pintura, o llacunes, de la figura de sant Antoni es van emplenar amb estuc i, després d'un envernissat general, es reintegraren cromàticament amb pigments i vernís.

Aplicació d'estuc a les llacunes

Reintegració pictòrica de les pèrdues

Procés d'envernissat

MESURES DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

Les imatges estan destinades al culte religiós i surten puntualment en les processons de la població, cosa que implica trasllats i manipulacions de les obres. Algunes recomanacions que poden evitar desperfectes són les següents:

- Realitzar qualsevol tipus de moviment i trasllat de les obres amb l'ajut de dues persones.
- Subjectar les imatges per la zona de les bases.
- Utilitzar guants de protecció per a realitzar les manipulacions.
- Netejar les obres només superficialment, utilitzant un plomall. Mai s'ha d'aplicar cap producte netejador.